

C SURGÓ ÉS V IDEÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

<p>ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.) Negyedévre: 1 frt (2 kor.) Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)</p>	<p>Szerkeszti: Dr. Nagy Sándor ügyvéd. Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér, Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Vágó Gyula könyvnyomdája, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők. Hirdetések jutányosan számítatnak.</p>
--	---	--

„1896. aug. 4.“

(A csurgói főgimn. ig. tanácsának teljes ülése.)

Legyen örök emlékezet okáért feljegyezve e nap főgimnáziumunk évtábláján s legyenek áldottak azok, kik e nap magasztos munkájában résztvettek!

A mint gimnáziumunk életében emlékezetes volt az „1796“-ik év, melyen tették fel az akkori „palotá“-ra a maig ott levő veres tornyot s véstek vitorlájára az „1796.“ évszámot, úgy az 1883-ik év után, mely évben tartatott meg az első érettségi vizsgát a mostani és korszakot alkotó gimnáziumunk életében. Tehát éppen 100 év múlva lett szükké, úgy szólván használhatlanná az egykori grófi palota; e száz év alatt az 50 foból álló tanulóserég 300-at meghaladólag szaporodott fel s a 2 tanár helyett 14 rendes tanár s 4 hitoktató; e száz év alatt az 500 s 200 rhorintból s lakásból álló tanári fizetés 1300—1200 frttá lakason kívül, általában véve. Valóban csodálatos, hogy a 100 éves épület ily óriási mértékben megváltozott viszonyok mellett ez ideig képes volt a tanügyi célokat kielégíteni.

A fenjelzett nap történt a várvárt határozat, majd egy egész napi hosszas, beható, a fontos tárgyat minden részleteiben megvilágító, megbírázó tanácskozás után, hogy a főgim-

názium új épületének minden forumon keresztül ment, a miniszterium közegei által helybenhagyott terve S3.000 frtért „Morandini Román és Tamás“ bejegyzett cégnek adassék át keresztülvitel végett, úgy, hogy a folyó évben a fő épület falegyene kellő magasságra hozassék, tető alá kerülhessen s végre, ha a körülmények mindenik félre nézve kedvezők lesznek az összes épületek 1897-ik augusztus 15-éig készen s használható állapotban legyenek.

Meg az nap délutánján kivonult a hely színere egy küldöttség, az ig-tanács elnöke Verbay István, Körmendy Sándor, Vida Károly dr. igazgató, Héjas Pál, Bodola László s a esatlakozott Morandini s Balint Zoltán, Kondor József, Kalocsay Endre, Szántó János, Matoleci István, Lovass Gyula urakból álló s az új épület helyét kiczövekelve. Az első actus tehát megtörtént.

Most már csak a kedvezőtlen időjárás lehet gát abban, hogy a jövő évet már az új épületben nyithassuk meg. Igaz, hogy még valami más akadály is jöhetne közbe. De a mily lelkesülten, bár némelyeknél aggódo formában kimondatott a nagy szó: építünk; biznunk lehet, sőt kell, hogy a még birtokunkban nem levő, de a magas miniszterium által kilátásba helyezett összegek is folyósíttatni fognak. A ki jól kezdett, felét már bírja a munká-

nak. S a b. somogyi ev. ref. egyházmegye, ha másként nem, 20—30.000 frtnyi ideiglenes kölcsön útján fedezni fogja a hiányt. E kölcsön 1200—1800 frtnyi 0/0-át pedig az internatussá alakítandó maholnap ó-gimnázium bent lakó tanulóinak dija s az új épületben elhelyezendő igazgatói lakás által, egy időre legalább, egy új, évenként 250 frtot jövedelmező tanári lakot nyerünk.

A kezdett nehézségen túl vagyunk. Az elhatározó szó, mely sokaknak anyai kellemetlenséget okozott, elhangzott s ezzel az elhatározó szóval hogy „építünk“ egy új érába lépett főgimnáziumunk ügye. Új élet erőt, kedvet, ambíciót fognak nyerni a tanférfiak, a tanárok, kiket már féltetni lehetett, hogy az antik, divatját multa, tanügyi célokra teljesen alkalmatlanná vált öreg épületben, még magasztos hivatásuk betöltéséhez feltétlenül megkivántató, ambíciójukat is elveszítik. Új erőt és nemes ösztönt fognak nyerni az új épület jövőbeli növendékei, kiket a modern berendezés, egészségügyi tekintetben is kifogástalan, tudományok új csarnoka fog befogadni. Mert csak természetességet találunk abban, hogy a mint a minden eszközökkel rendelkező s teljesen felszerelt, tiszta és egészséges műhelyben jobb kedvvel, több csinnal, szebb és tökéletesebb munkát alkot az iparos, ép

T á r c s a.

Keresem a multat.

Elöttem van ismét
Hogy láthassam — bányá,
Minden gyönyörével,
A mult fényes álma.
A mit vele sztem,
Kezt a közben tartva,
Boldogságtól a horg;
Megtört az alakja!

Erdő, mező, liget,
Susogó fa ága,
Mind-mind helyestőleg
Bölitgattak rája.
Úgy-úgy szep, ha tölgyet
A repkény öleli;
Két szerető szív is,
Egymást ha föl leli!

Elöttem van ismét
A mult fényes álma,
Csakhogy annak képe
Most összekuszálva!

Erdő, mező, liget,
Susogó fa ága,

Úgy tetszik, ma mintha,
— Vádolólóg bántna;
Mintha azt mondanák,
Nem az ég s emberek,
Őn szived dulta fel:
Bübajos szendred.

Erdő, mező, liget,
Susogó fa árnya,
Ne bántatok mikor
Közöttetek járva
Enyhülést keresek.
Emlékin a multnak,
— Hallgatva, hogy a lomb
S a virág mit sugnak.

Talán újra bölint
Galyával az erdő:
— Ne sirj eltűnt álmon,
Mert helyebe szebb jön?!

Ifj. Csire István.

Az akasztófa domb romantikája.

— Népies rajz. —

A Dunántul egyik városnak határában van egy emelkedettebb hely, melyet a nép még maig is Akasztófa dombnak nevez. A statárium idején itt akasztották föl a reugeteg erdőben buvohelyet kereső s eltozott

szegény legényeket. Az akasztófa északi és nyugoti oldalán szántó földek vannak, amazokon erdők.

Gyermekkoromban mindég hallottam beszélni, hogy a kiknek ott földjük van, nem mernek ott sötétig maradni, mert a domb körül kísértetek járnak. A babonás nép képzelete mindég új és hajborzongató eseményekről tudott számot adni.

Végre is a városi rendőrkapitányság megsokallotta a dolgot, utasította az erdőresz kerülőjét, hogy járjon utána, miért nem akar megszűnni a kísértetről való mese?

A kísértet nem volt senki más, mint egy szép leány Kovács Lidi, kinek hűtlensége kedvesét bitófára juttatta s őt magát örületbe. Történetük ez:

Árva Palit egy munkás asszony találta, mikor esti szörkületkor hazafele baktatott. Ott feküdt a gyámoltalan csecsemő pólyában. Az asszony gyerektelen volt, megörült az egy áldásnak szerető anyja lett az árvának. Megkereszteltette a maga hitére s pedig Palinak, Pali anyaként szerette gondviselőjét, kedves szülémnek hívta s erőnek erejével eselednek állott, hogy öreg gondviselőjét eltartsa — Hisz ha te velem volnál mindég, akkor jobban eltudnék lenni — szólt a nő — de ha te elmegy dologra, mindég sirok

ugy a szellemi tevékenység műhelyében is nagyobb eredményeket ér el, úgy a tanító mint a tanítvány — ha a szükséges eszközöket bírja s megszabadul mindazon mizériáktól, melyek a szellem működésének gátul szolgálnak.

A kezdeten tehát tul vagyunk, most már csak a szükséges anyagi eszközök beszerzésén s azok combiatio csoportosításán s a czél szerü tervek keresztülvitelétől függ, hogy a legközelebbi jövőben egy díszes épület hirdesse hazánk végvárán, a Dráva partján a civilizatiót és a cultur törekvéseket.

Csak haladjanak a megkezdett ösvényen intézetünk vezetői, ne riadjanak vissza az aprólekos kiesinyes koriatoktól, törekvésüket és munkájukat biztos siker fogja koronázni.

Aztán a gondviselés, mely a gimnázium több mint százéves multjában oly nem várt, nem remélt módon tün-tette ki felettünk áldó kezét, mely az alapító gróf örök emlékü tetteben az unoka, a dedunoka fentkölt gondolkodás módjában s tett ajánlatában, egy Belevári, egy Soltra nagyszerü alapítványában megdicsőítette magát, — most hagyna el bennünket, most midőn a második ezred év küszöbén újabb palotát akarunk emelni a nemzeti létet leginkább emelő s biztosító tanügynek, az értelmi s erkölcsi súly emelésére?!...

Bizonyynal nem; csak, mint a híres angol tengernagy Nelson mondta: „mindenki tegye meg kötelességét.“

H.

Okmányok 1849-ből.

Közli: B Á R Á N Y G Y U L A.
(Folytatás.)

8. A járás és a husár szabályozása.

Méltóságos Czindery László ezen somogy megyei telleshatalmu királyi biztos ur, folyó évi február 1-én új tisztikart nevezvén ki — a bírói kerületeket is ujonnan felosztotta; azért Marczali járás felosztását ide mellékelem a kívülről irt helységekkel közlöm a végett, hogy mindenki tudja biráját.

A fegyverek beadására nézve újra megparancsolom, hogy mindenki rang és sze-

mélykülömbőség nélkül fegyverét a kerületi szolgabíróhoz beadja; és egyedül annak jelentésére töle magától ó Méltóságától nyerhet engedelmet a megtartásra; megparancsolom tehát mindenkinek, hogy fegyverével, a mi neki van, hozzam siessen, nehogy elkessen, mert az idő elmúlik.

Végre közhírre tetetik, hogy ó Méltósága a királyi biztos ur a marha husnak árát (értvén fontját) 14 krra felemelte, mely ár szabály a f. évi február 20-án kezdett, a többi pedig elebbi aron meghagyatott. — Kelt Vidon február 13-án Bőrözffy Péter szolgabíró. E körlevelet Alsok Sarkad vette Csurgóról febr. 22-én reggel — és Alsok tüstént küldette Berzenczére.

Marczali járás felosztása február 1-én 1849-i k. e. vben.

T. Stephaics Richárd trv. főbíró ur járasa. Faluk és m. városok. 1. Simonyi. 2. Ns.-Vid mező város. 3. Csákány. 4. Dencs. 5. Sávoly. 6. Zsitfa. 7. Fehér Egyház. 8. Sámson. 9. Tikos. 10. Főnyed. 11. Hallad. 12. Balaton-Szent-György. 14. B-Berény. 15. B.-Uj-Lak. 16. Kethely m. város. 17. Nagy és Kis Gomba. 18. Marczali m. város. 19. Horváth Kuth. 20. Szakácsi. 21. Vörs. — Puszták. 1. Battyan. 2. Gardos. 3. Sári. 4. Eblak. 5. Marót. 6. Bári. 7. Szössény.

T. Bőrözffy Péter trv. szolgabíró ur járasa. Faluk és m. városok. 1. Ns.-Déd m. város. 2. Patk. 3. Mihályd. 4. Sand. 5. Vrásló. 6. Inke. 7. Vesse. 8. Böhönye m. város. 9. Alsó Felső Szed. 10. Szobb. 11. Balhás. 12. Kis Falud. 13. Szenyér. 14. Tapsony. 15. Mesztegnye. 16. Bize. 17. Keleviz. 18. Gad ny. — Puszták. 1. Merke. 2. Jerebezd. 3. Mörizsfa. 4. Atád. 5. Léva. 6. Taszó. 7. Bogát. 8. David. 9. Marton. 10. Lepled. 11. Csöd. 12. Rinya.

T. Horvát Sándor trv. szolgabíró ur járasa. M. városok és faluk. 1. Autalfalu. 2. Ih-Berény. 3. Porrog Szt. Péter. 4. Bagola Sánd. 5. Szt. Miklós. 6. Liszó. 7. Patró. 8. Surd. 9. Belezna. 10. Ór. 11. Zakány. 12. Szabás. 13. Bükköd m. város. 14. Porrog. 15. N Marton. 16. Iháros. 17. Csicsó. 18. Szentá. 19. Csurgó m. város. 20. Szt.-Király. 21. Alsó Felső Gyékényes. 22. Alsok. 23. Sarkad. 24. Berzencze m. város. — Puszták. 1. Kis Dencs. 2. Pád. 3. Gánna. 4. Magasd. 5. Ság. 6. Csicsó. 7. Feketesár. 8. Túskevár. 9. Perdócz. 10. Balázs. 11. Kanizsaberk. 12. Szt. háromság. 13. Kakonya. 14. Csártó. 15. Fakos.

Jegyzés.

U. i. E körlevelek mellett csurgói jegyző, Pál József alsoki és sarkadi helységek a csurgói hegyben lévő szőlő birtokaik a por-

tio alá leendő összeírására felszólítom — mely szőlő birtok összeírását minel hamarabb, hogy Csurgóra hazához az illető bírák felvigyék kívánja.

K. m. f. Pál József csurgói jegyző.

9. Megint a fegyverek!

Sopronyi katonai kormány rendelete folytán méltóságos királyi biztos ur ó nagysága általam közhírre teteti s mindenkit komolyan figyelmeztet, hogy a fegyverek beszedésére rendelt határ napon tul szoros kutatás történiend a katonaság részéről; és a hol fegyver találatik, nem csak a puszkának gazdája kiszabott büntetés alá kerülend, hanem azon kívül a helység minden talált puska után 100 frt p. p. büntetetik meg. — Ezen rendeletet tehát a helységek bírái mindenkivel tudassák, meghagyván, hogy ki-ki puskáját bíró kezére szolgáltatassa — és falusi bíró pedig a szolgabíró urak által rendelt mód szerint az illyes beadott fegyvereket oda hova kívántatott elvitesse. Kelt Porrogon február 16-án 1849. Hochreiter Ambrus m. alispán — E körlevelet Alsok vette Gyékényesből február 23-án délután 4 1/2 órakor és tüstént leírás után küldetett Berzenczére — jó gond alatt.

10. Fizess magyar a hivatalos újságra.

A kívül irt helységekkel tudatik és közzétetik, hogy ezen körlevélhez csatolt s minden egyes helységeknek s azon lakó tiszt és lelkész uraknak külön-külön példányokban megküldött migos Czindery F. somogy megyei királyi biztos urtól kibocsátott hirdetések nyomán, az azokban megnevezett „Hivatalos Tudósítások“ című nyomtatványokra az illető helységek 14 napok alatt előfizetni el ne mulasszanak, — az előfizetés hogy hol és kinél történik, azt azon hirdetésben megolvashatják, — kivételt nem szenvedvén a népesebb puszták is. Az érintett tiszt- közbirtokos s lelkész uraknak pedig tetszésekre bizatik, minél több példányokra leendő előfizetés, azon megjegyzéssel azonban, hogy ők is az előfizetéssel elkészvén az éruített 14 napot: alatt — az ezután teendő előfizetéssel az első példányt nélkülözni kénytelenek.

Továbbti szoroson meghagyatik egyszerűs mind a helység bíráinak és jegyzőinek, hogy mindennemű megyétől kiküldött rendeleteket, melyek ha példányok hiánya miatt, a tisztségnek vagy lelkésznek megküldhetők nem lehetnének, azokkal okvetlen közzéni kötelességöknek tartják — Kelt Belezna február 23-án 1849. Horváth szolgabíró. E körlevél jött a vele küldött nyomtatványokkal Alsó Felső Gyékényesből Alsokba febr. 26-án estve gyertva gyujtáskor, 27-ik február korán reggel az illető példányokkal sietve küldetett Berzenczére K. m. f. (Folyt. köv.)

s búsolok utánad. Azt szeretném, ha mindég nézhetnék, ha mindég gyönyörködhetném benned.

— Az igaz, lehetett benne gyönyörködni, mert olyan szép erőteljes, doli természetű legény nem volt három faluban sem, mint Árva Pali. Ha végig ment az utcán, a falu leányai kerítéshez, ablakhoz futottak, hogy láthassák a legszebb legényt.

Ha vasárnap délutánoként a leányok és legények valahol összejöttek és táncra keveredtek, nagyott lobbant örömeben a szíve annak a leánynak, kit Árva Pali tánczra kert föl. A többi legények azért nem irigykedtek Palira, mert látták, hogy nem bízza el magát, nem kevély, de nem azért különösen, mert tudták, hogy a község legszebb leányának mélyen a szemébe nézett a mult búcsu alkalmával. Azt is látták, hogy azóta gyakran átrándult ama községbe. Azt is megúdták, hogy ilyenkor mindég találkozott Kovács Lidivel, a fala legszebb leányával.

Az a szegény asszony meg is hallotta, a mit a faluban már olyan sokan beszéltek. Megdöbbsent azon, mert bizony Kovács Lidiről nem sok jót beszéltek. Többek között azt is, hogy sok legényt boldoggá tett már és hogy most is lenne valami irti szeretője. Remegett a jó asszony főleg azóta, hogy

Pali gyakran elkeseredve dalolta: Petit, Megyereket valakit, vagy engem valaki.

De az én rózsámat ne bántsa meg senki! Tudta az asszony, hogy ha a esőndes, természet fia felbátorodik, bosszujában retentő lesz.

Egyszer Lidi átállott a Pali falujába látogatáiba. A mint Pali megtudta, ott temett mellette s mikor haza ment el is kísérte. Ekkor mondta Pali:

— Mondjad gyöngyvirágom, igazán szeretsz engem?

Szeretlek Pali s ha neked nem adnak, elszőköm hozzád.

— Ugy áldjon meg az Isten, a mint igazat mondtál. Mert látod edes virágszálam, én nekem minden gondolatom te vagy. Talán öreg szülémmel is jobban szeretlek. Tudod, sok rossz irigyed van sokat is beszélnek felőled, de fogadom Istenemre, ha abból csak parányi igaz lesz, utni fog vég órád.

Megijedt a lány a kedvese szemében fellobbant lángtól s remegve simult hozzá s újból fogadta, hogy csak őt szereti.

— Hiszem, — felelte a legény. Ép azért a búcsú után elmegyek apádhoz megkérem a kezdet. Az már nem soká lesz.

Csak hogy míg a búcsú esett, szegény Palit nagy csapás érte. Kedves szerető anyja karjai között lehelte ki áldott lelkét.

Talán most sirt először életében Árva Pali. Szepen eltemettette azt, a ki neki oly igen kedves volt. Könyei sűrűn omlottak szeméből arra a kis dombra, mely elfodte előle jöltevőjét.

Ilyen szomorúságban élte el Pali azt a búcsút, mely után megkerendő volt Lidit. Nem is akart mostai állapotában elmenni. Hiába hívták legény pajtásai, hiába esalogatták a leányok, ő csak bánatosan fejét rázta s üldögtelt kis kutyájára.

Nap nyugtakor mégis neki indult ő is, mert előfogta a vágy, láthatni kedvesét. Meg azt is gondolta, hátha ő is szomorkodik miatta, legalább egymást megvigasztalják. Nem akart a falu főczáján menni, lekerült a kertek alá, hogy majd a kerten keresztül megy a kore-ma udvarára, hol a fiatalaság járja a műzika mellett.

A Lidiek kertje mellett is elkellott menni, a mint szomorkodva ő rá gondolt.

Mikor odaért, megállott és benézett a kertbe, ott látta Lidit, de nem úgy, a hogy ő képzele, hanem egy urinak a — karjai között. Ölelték, csókolták egymást s kitudta mit susogtak egymásnak. Pali úgy állott mez, mint a kinek lábai g ökeret vertek. Nem

H i r e k.

— **Uj városi főkapitány.** Gróf Jan-kovics László Zala megye főispánja N. Kanizsa város r. főkapitányává Deák Péter főhadnagyot nevezte ki, a ki a napokban tette le a hivatalos esküt s állását nyomban el is foglalta.

— **Megjelent.** Dr. Vidéi Károly igazgató által össze állítva most jelen meg a csurgói főgimnázium ez évi iskolai értesítője. Az értesítőben az igazgató az iskolai millenáris évvel s a megjelent ünnepségekkel foglalkozik s röviden ismerteti az intézetben levő egyesületek, intézményekben elért haladást, vagyoni gyarapodást stb. A lefolyt évben beiratkozott főgimnáziumunkba 308 tanuló, kik közül eltávozott 10, elhalt 2. Ezek közül vallás szerint volt: ev. ref. 103, Agostai 15, unitarius 1, r. kath. 135, zsidó 42, m. gvar. 293, horvát 3. Életkor szerint 9—21 évesig voltak növendékek. A taneredmény nem kielégítő főleg az alsóbb osztályokban, igen sokan buktak el. Az év végén maradt 296 növendék közül 72 növendék bukkott el, a kik közül 33-nak ismerelni kell. A 21 érettségire jelentkező közül 3-an jelesen, 5-en jól, 9-en elegendősen vizsgáltak. 2-öt javító vizsgálatra, 2-öt ismétlésre utasítottak. Az összes különböző címek alatt kiosztott jutalmak közel 3400 forintot tesznek ki. Az idei iskolai évi beiratkozások szept. 1—3-ik napjáig lesznek.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Somogyvármegye törvényhatósága aug. hó 3-án tartotta negyedeves közgyűlést. A gyűlés legérdekesebb tárgysorozatát természetesen az újonnan szervezett barcsi főszolgabírói székhely szervezéséről létesült állások s ezekkel kapcsolatban más üresedések betöltése kepezte. A legutolsó napokban elterjedt azon hír, mintha Fenyőssy Ödön szigetvári főszolgabíró a barcsiak egyhangú jelölését nem fogadta volna el s visszalépett volna, nem bizonyult igaznak s így Fenyőssy Ödön egyhangulag lett a barcsi főbíróvá választva. Fenyőssy megválasztása folytán megürült szigetvári főszolgabírói állásra ketten pályáztak. A szavazás elrendeltetvén Bogvay Jenő árvaszéki úrnök 59 szavazatával szemben Hegyessy János szigetvári szolgabíró 119 szavazattal lett győztes. Választatott még 2 szolgabíró és pedig Brodszky Lajos aljegyző és Kohariés Ferencz baranyamegyei aljegyző személyében. Betöltetett a Plachner Sándor távozásával megürült 1-ső aljegyzői állás is, melyre csak egy pályázó Kriger Ödön jelentkezett, 2-od aljegyző lett

akart hinni szeméinek. Eleinte azt hitte, hogy csak valami rossz káprázat az a mit lát, amint kedvesse nevetését hallotta, meggyőződött annak igaz voltáról, amint is bánaatos szíve még jobban összeszorult s hebizonyulva látta azt a sok rosszat, a mit Lidi felől mondtak. Felkapott egy eles követ, erősen sújtotta a hitlen fele. Nem a lányt, a ferfit el találta, a ki ott, a leány előtt szenvedett ki.

A megremült leány segítségért kiáltott, de Pali azt már nem hallotta, mert a dobás után, látva a vérző embert, a esendőséghez szaladt s feljelentette magát.

Statárium volt akkor, Kötél által való halálra ítélték Árva Pali.

Kevés temetéslen hullott annyi köny el, mint a szerencsétlen kivégzések. Így okozta halálát egy szegény, becsületes jó léleknek a rossz erkölcs.

De utóvégre a gondviselés azt a szerencsétlen könnyelmű leányt is szigorúan büntette. Az örület lobog szeméiben, midőn az akasztófa domb alól szeretőjét a körmeivel kiássa. A falu hagyja a fájdalomában megöszült örült leányt, bármint őrzög is az akasztófa domb alatt.

Kohányi Róbert

Pethe Lajos, 3-ad és 4-ed aljegyzőségre, valamint az árvaszéki jegyzői állásra nem akadt pályázó. Mint utólag értesültünk a 3-ad aljegyzői állásért Noszlopy Tivadar, elhagyja a leányelöltségi szolgabírói állását s bemegy Kaposvárra. A megjelent választás tiz igazolja, hogy még mindig kevés a jogvégzett ember, vagy tán azért idegenkedik fiatalunk a közigazgatási pályától, mert nem akarja magát kitenni a választás veszeélyének, avagy fel, hogy a közigazgatásnál ösmeretes familiáris rendszer mellett előremenetelében akadályoztatik meg.

— **Uj gimnázium.** Az állami segélyvel épült szegvárdi uj gimnáziumot a folyó iskolai év folyamán nyitják meg és pedig az I. és II. osztályokkal. Tolnamegyének ez lesz a 3-ik középiskolája.

— **Főgimnáziumunk uj épülete.** Az aug. 4-én tartott igazgató-tanács ülés, a főgimnázium uj épületére vonatkozólag beérkezett 2 ajánlattal foglalkozott. Az ajánlatok közül Morandini Román n. kanizsai építőmestere lett elfogadva. Morandini Román 83 000 forint ellenében kész meg az év folyamán tető alá venni. Az igazgató-tanács a vállalkozóval nyomban megkötötte a szerződést s az épület helyét kijelölte. Az épület alapzat nak készítéséhez mára hét folyamán hozzáfognak. Az építkezést a kötött szerződés szerint Bálint bpesti építész az épület tervezője fogja vezetni, illetve ellenőrizni. Szívesen el merjük, hogy a mily lassan és indokolatlan késedelmeskedéssel jutott idáig az építkezés ügye, ep oly erővel és elismerendő gyorsasággal nyert végleges megoldást. Most már van reményünk, nem fog beteljesedni azok jóslata, a kik a jövő század végére számítottak az alapko letételének nagy napját.

— **Az országos tüzoló kongresszusra** távozó egyesületünk kebeleiből mintegy 20-an vesznek részt. Az alsók-sarkadi tüzoltók 8 taggal képviseltek magukat. Az elindulás aug. 14-én fog megtörténi.

— **A dunántúli hadgyakorlatok.** A csáktornyai őszi hadgyakorlatokra a király szeptember 19-én érkezik s Zala-Ujváron a Festerich-kastélyba száll. Ez alkalommal Zala-Ujvárt és Csáktornyát villamos dróttal is összekötik; Ottó József és Rajner kir. hercegek, valamint a notabilitások és külföldösök Csáktornyán fognak lakni. Az udvari tisztséget a Zimonyi-várban helyezik el. A király csáktornyai időzése öt napra van tervezve. Hogy Vilmos nemet császár elmegy-e a hadgyakorlatokra, arról még semmi bizonyosat nem tudnak.

— **Gyékényesen folyó hó 5-én reggel** 1 órakor Ritecz János Maté gőzhenger-malma — ismeretlen okból kigyuladt — és teljesen leégett. A malom biztosítva volt.

— **A rehabilitált Falb.** A híres német zöldleveli béka kedélyesen mosolyog befőttes üvege létráján. Hogy ne, kifünnően beültött jóslata. Bezzeg hallgatnak is a jövődő mondásait gunyosan kritizáló fővárosi lapok. Falb előre megjósolta, hogy a nyár vége felé óriási viharok lesznek. Jóslata bevált. Augusztus hó 8. napja körül nem mult el egy nap sem, hogy nagyobb orkán ne lett volna. Augusztus 2-án nálunk volt hatalmas jég, zápor, 5-én és 7-én ismétlődött. A vihar igen sok fát tövestül csavart ki. Aug. 5-én reggel valóságos rémületbe ejtették a tornyosuló felhők a kishitűeket. A végítélet látszott elkövetkezettnek. A félelem alapos volt. A vihar csakugyan kitört és szeles vonalban húzódva iszonyu vadalkodást vitt végbe. Belezna, Zikány, Gyékényes, Góla, Berzence s Udvarhelyen nagy jégeső volt. Gyékényes és Góla községeiben tyuktojásnál nagyobb jégtömbök hullottak alá. Az volt a szerencse, hogy a nagyobb jég szórványosan hullott le, mert különben az épületekben is nagy kárt okozhatott volna. Aug. 7-én éjjel újra kitört a vihar. 11 órakor nagy jégeső esd zápor esett. Általában id-járásunk kezd türelhetetlen lenni, alig van egy esőnélküli nap G. zlaközönsé-

günk képtelen a eséplést befejezni s attól tartanak, hogy az összes gabona készlet csirázásnak indul a folytonos nedvesség miatt.

— **Meg lesz tartva.** A vásárosók megnyugtatóként közölhetjük, hogy az aug. 10-iki berzencei országos vásár, — melyről sokan azt hitték, hogy a száj és körömfájás miatt elodáztatik — minden akadály nélkül meg lesz tartva.

— **Agyonütötte a villám.** Szobbi és Segesd községek környékén augusztus 3-án délután nagy vihar volt. A felhőszakadás és a villám cikázása az embereket künn a mezőn, aratás közben lepte meg. A szobbi határban egy munkáscsoport sietve menekült a vihar elől; utközben a villám lecsapott a munkások közé s egy asszonyt agyonütött, többeket pedig halálosan megsebesített. Az asszonyt két kis árvája siratja.

— **A lóhus jubileuma.** A mult években már nálunk is megindult a mozgalom, hogy a lóhust emberi fogyasztásra alkalmazzák; de eddig még az illetők eredményt nem értek el. Párisban azonban a lóhús-mészárosok már jubileumot ültek. Julius 1-én mult harmincz éve, hogy Párisban az első lóhús-mészárszékot megnyitották. Azóta a lóhús nagy hódításokat tett az alsóbb néposztályokban és ma 200 lóhús-mészárszék van a francia fővárosban. Ennek megfelelően emelkededett a fogyasztás is. 1872-ben 5034 lovat ettek meg a Párisiak, 1878-ban már 10 000 lovat mértek ki a mészárszékben, 1894-ben pedig több mint 30 000.

— **Mindenféle állat betegség.** Most már nem fogyunk ki a különböző ragályos betegségekből. Egyre terjed mindenfelé a száj es a körömfájás és a sertésvész, járásunk területén a mint a hivatalos kimutatásból látjuk a járás területén 15 községben lépett fel a szarvasmarhákul a baj, meg pedig egyes helyeken oly nagy mértékben, hogy az egész állat állományt kénytelenek istalózni. Az a körülmény, hogy a ragály az egyes községekben lassan terjed s onnét más községekbe is behurcoltatik, arra készítette a hatóságot, hogy azon helyeken, a hol már a betegség kiütött s csak néhány esetben jelentkezik, elrendelte az összes marha állomány beoltását. Ennek az eljárásnak az a haszna leendő, hogy így a községek összes szarvasmarhái inficiáltaknak s rövid időn belül egyszerre fognak kiépülni, anélkül, hogy a szomszéd községekbe a betegség behurcoltatnák. — A sertésvész ez ideig 10 községben jelentkezett. Tömeges megbetegedés azonban nincs s elhullás is csak szórványosan fordult elő.

C s a r n o k.

Lisznyai Kálmán költészete.

I r t a :

Vajtó Zoltán b. h.

(Folytatás)

Ismét szeretett és szerény vágyait a kis fülemilének andalító éneke mellett a lombos, susogó erdő alján, a csörgedező patak partján dalolgatta el. És ha néha a lant hurjaisem tudtak enyhíteni szívének fájdalmait, csendes borozgatással altatgatta, nemitgatta annak laborgását.

III

Szerelmi költeményei.

Szerelmi költeményeit az érzés melegsége, a fiatal szív hevülése, megható aradozása jellemzik. Előbenk tárul az a ragyogó világ, a melyet csak a bohó szív tud magának gyermekes naivsággal, s a képzelet fenyessegevel megalkotni. Szívének első fellebbanásáról, erről az állomszerű valóságról, e tiszta, plátói szerelemlről énekeiget dalában.

Az „Öröküdvösség virága” című kis költeményben a szelid hit „menybenező szemével” c-áng egy „fehér, ezüst oltáron”, kedve-ének „szep szentséges hókeblén.”

Milyen tiszta, igazi szerelem nyilatkozik meg, ebben a kis dalban! Szepséget azonban kissé elhomályosítja a külső alak és a mestertelt rimelhelyezés. Lisznyai nem figyel

mindig az aeszthetika azon szabályára, hogy a külső alakzat öszszhangzásban legyen a belső alakkal, a gondolattal.

Szerelmi költeményei a népdalok hatására emlékeztetnek. De néha népies stílusa is vesztit gördülekenységéből a verselés technikai nehezégei miatt. Nem ismeri vagy legalább megszegi azt a törvényt, hogy az egyik verssorból a másikba nem szabad átvinni az egybe tartozó gondolatot. Sőt a szókat is derekban ketté törli:

Kikerülöm a hűség szem-
Fényével

Szereti a képeket, hasonlatokat a természetből kölcsönözni. Interrogatív is sűrűn fordul elő dalaiban, a melyre ő maga megfelel s ezzel szépül, izmosodik a tartalom. Így a „Mit bűg a vadgalamb?” kezdetű dalán végig húzódik az interrogatív alak, a melyre a refrain adja a választ.

A gondolat, a fogalom nemessége felülmulja a nyelvet és a külső alakot. Jobban kedveli a mesterségesebb rimelhelyezéseket, míg a páros rimeket óvatosan kerüli, pedig az szebben illik ilyen tárgyú költeményekhez. A változatot és keresztimket sűrűn használja. Rimelhelyezései: x a x a (Gyenge bű) x a x a b b (Mit bűg a vadgalamb?) a a x b x b (a „Hold” ez) és a a b c c b (Azt gondoltam).

És még ezekben a mesterkélt alaku sorokban is szépen s elég könnyedén fejezi ki azt, a mit mondani szeretne. Szójatekaival is kedvessé teszi előadását színezi, izesíti verseit:

Gyenge bű gyenge bű!
Meg ne erősödjél!
Erős szív, erős szív!
Meg ne kövesedjél.

Majd egészen új képekben, meglepő fordulatossággal tárja fel óhajait, szívének titkos vágyait, áhító szerelmét. Azt mondja, hogy, mikor a hold meglelik, az ő bánatával van tele, és mikor megfogytokzik, az ő örömeiből van az ezüstös sarló.

Előttünk áll az ifjú egész valójában. Látjuk, a mint kipanaszkodja magát a méla holdnak; csak éppen a sóhajításait nem halljuk. Küzködik önmagával, találgatja mi baja lehet? Nem tudja, csak sejtí, hogy a szerelem éledez szívében, az az ismeretlen csodás érzelem. Arca is átszellemült a fájdalomtól. És a merengő költő felkiált:

Nem tudom én, mi a bajom!
Fáj a lelkem, csak azt tudom:
A fájdalom hű szerelem,
Szerelemből lett gyötrelmem.

Ez a dala igen szépen hullámzik, a mit a ritmuson kívül a népies ismétlés is elősegít. Ez már valóságos népdal. Négy soros, rövid, ritmikus és dallamos.

A pajzán szerelem enyelgő hangja szólal meg a „Megesőkolnáló” című népdalában. A sovargó ifjú nem tudja titkolni vágyait; csókba szeretné fojtani kedvesét. Ugy szereti őt, mint az Isten legjobbjik angyalát, még édes anyjánál is jobban szereti „egy cseppel”. Így csak magyar legegy szeretheti galambját. Külömben ezen szeretet lelektanilag is kimagyarázható. Mindenki jobban vonzódik azokhoz, a kiket gondoz, ápol, mint a kik őt nevelték fel. Így a szerelem érzelve két részre válik, s megbocsáthatjuk a költőnek is, hogy rózsáját halmozza el a megoszlott szerelem nagyobbik részével.

Hogy is ne imádná „kékszemű galambját”, mikor „szemeinek búbájától is nefelejtsek nőnek a mezőkön”. Tetszik neki a szerelem, ez a „keserves üdvösség”. És talán enélkül nem is fejlődik ki benne a költő hajlam, az ideális, elvont eszmékért való lelkesedés.

De úgy látszik, első szerelmében megcsalódott, mert másik dalában (edes boldogtalanságom) már egy kis barna leánykaról énekelget, a ki az ő „bűjának csillagos éjszakája”. Érző lelke sohasem tudott hidegen maradni; mindig keresett valakit, a kivel megoszthatta eszményi szerelmét.

És a mint jobban és jobban szeretett, a mint tisztábban és nemesebben gondolkodott, mindinkább tisztult, nemesedett költészete is. Milyen nagyító paradoxonnal és mégis milyen őszin.eseggel és egyszerűen festi rózsája szépségét:

Két kis fekete nap
Süt a lelkemre rég;
Magyarázhatatlan
Világos sötétség.
A-hol legfőketébb,
Ott legvilágosabb;
Ott látom ragyogni
Nagy boldogságomat.
(Folyt. köv.)

Elegáns női ruhák elkészítésére vállalkozik egy első rangu pécsi női varrodában kitanult kisasszony. Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetések:

682 szám v. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csurgói kir. járásbíróság által 4090/1896. sz. végzéssel Künszler Henrich és társ. gyekenyesi illetve b-vörösi lakos végrehajtató javára Rosenberg Mór zákányi lakos ellen 600 és 388 frt tőkekövetelés és járulékal erejeik elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 974 frt 80 kr-ra becsült bolti cikkek és szob. bútorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Zákányban alperes lakásán leendő eszközzésére

1896-ik évi augusztus hó 11-ik napján délelőtt 8 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak

meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 10. §-a értelmében a legtöbbet igorónek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizethető.

Együttal az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok, kik az elővereztetni rendelt ingóságok vételarából a végrehajtató követelést megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdeteig alulírt bir. végrehajtónak egy példányban irásban adják be, vagy addig szóval bejelentsek.

Kelt Csurgóan 1896. évi augusztus hó 1-ő napján.

CZIFFRAY KÁLMÁN,
kir. bir. végrehajtó.

1-1

4-5 00 mellett

rendes és rendkívüli jelzalogkölesönöket kieszközöl valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén

4-5 00-kal

rendezi gyorsan és diskrét minden e öleg nélkül

Herczeg Sándor

Budapest, Gyár utca 19.

HAZAI BUTORELADÁS!

Olcsó árak! Solid áru! Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a nagyrabecsült közönségnek b. tudomására hozni azon körlményt, hogy a

Budapesti és új-pesti első butorgyáraktól a képviselős get

megkaptam s ezáltal azon előnyös helyzetben vagyok,

hgy a legkittünobb kész butorokból a legnagyobb készletet tartom és azokat részlet-

fizetésre és gyári áron adom.

Kártyos műhelyemben elvállalok és készítek egy mint salon garnitúrákat, ebédlő dívánokat,

ottomanokat, rugó- és lószór matraczokat, ugyazuten ezek javításait is jutányos áron

TONET-FÉLE HAJLITOTT SZÉKEK BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

Képeket, tükröket részletfizetésekre is gyári áron számítom.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal teljesítetnek.

Csomagoláshoz szükséges gyékények olcsó árban.

Butorok és egyéb mindenféle butortárgyak gondos elcsomagolása előnyös felvételek mellett.

A szives n. e. közönség támogatását és pártfogását kérem vallatom részere

Tisztelettel

L A S Z K A J Ó Z S E F

kártyos és butorkereskedő,
Csurgó.